

Datum: **21 JAN. 2015** Nr.: _____
 Van: het college van burgemeester en wethouders
 Aan: de raad van de gemeente Roosendaal
 Kopie aan: W. van den Heuvel, I. Schippers, P. Roosendaal, S. de Bruijn, H. Hermans, C. van der Maat, A. Snoeck
 Onderwerp: Decembercirculaire gemeentefonds 2014 en objectief verdeelmodel jeugd
 Bijlage: Brief aan de VNG met reactie op objectieve verdeelmodel jeugd

Inleiding

Op 11 december 2014 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken de decembercirculaire gemeentefonds 2014 gepubliceerd. De decembercirculaire heeft doorgaans een beperkte strekking. Het is in principe geen bijstelmoment voor het accres. De mededelingen in de circulaire zijn onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In december 2014 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken het concept objectieve verdeelmodel jeugd aan de VNG aangeboden voor advies met daarbij een overzicht van de voorlopige uitkomsten van het model per gemeente.

Doel

Uw raad informeren over de ontwikkelingen zoals beschreven in de decembercirculaire 2014 van het gemeentefonds, alsmede de ontwikkelingen ten aanzien van het objectieve verdeelmodel jeugd.

Informatie

De financiële consequenties van de decembercirculaire 2014 (ten opzichte van de septembercirculaire 2014) voor gemeente Roosendaal zijn in onderstaande tabellen inzichtelijk gemaakt. De eerste tabel is een totaaloverzicht inclusief de integratie-uitkering Sociaal domein en de tweede tabel is exclusief deze integratie-uitkering:

Tabel 1:

Totaaloverzicht (bedragen x € 1.000)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Algemene uitkering incl. 3D's septembercirculaire 2014	€ 78.066	€ 126.279	€ 122.129	€ 120.151	€ 119.031	€ 118.878
Algemene uitkering incl. 3D's decembercirculaire 2014	€ 78.313	€ 126.100	€ 122.004	€ 119.977	€ 118.655	€ 118.514
Vershil	€ 247	-€ 179	-€ 125	-€ 174	-€ 376	-€ 364

Tabel 2:

Alg. uitkering excl IU Soc domein (bedragen x € 1.000)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
septembercirculaire 2014	€ 78.066	€ 73.520	€ 70.335	€ 70.402	€ 70.161	€ 70.570
decembercirculaire 2014	€ 78.313	€ 73.341	€ 70.211	€ 70.229	€ 69.785	€ 70.207
Vershil	€ 247	-€ 179	-€ 124	-€ 173	-€ 376	-€ 363
Totaal mogelijke oormerkingen n.a.v. deccirculaire 2014						
Gezond in de stad	€ 0	€ 0	-€ 180	-€ 180	€ 0	€ 0
CJG/De Toegang	€ 0	€ 0	€ 61	€ 68	€ 80	€ 78
Totale mutatie	€ 247	-€ 179	-€ 243	-€ 285	-€ 296	-€ 285

NB: De effecten van de meircirculaire 2014 zijn verwerkt in de Aanbiedingsnota bij de Programmabegroting 2015. De effecten van de septembercirculaire 2014 zijn nog niet verwerkt. Dit wordt meegenomen in de Kadernota 2015.

Een toelichting op hoofdlijnen:

1. Hoeveelheidontwikkelingen

De verschillen van de decembercirculaire 2014 ten opzichte van de septembercirculaire 2014 zijn voor een belangrijk deel terug te voeren op hoeveelheidontwikkelingen. De aannames met betrekking tot het aantal inwoners, bijstandsontvangers en leerlingen (voorgezet onderwijs en speciaal onderwijs) zijn naar beneden bijgesteld.

Definitieve vaststelling van een uitkeringsjaar geschiedt twee jaar na het verstrijken van het uitkeringsjaar. Pas dan zijn de aantallen definitief. Het uitkeringsjaar 2012 is in december 2014 definitief vastgesteld.

2. Groot onderhoud verdeelstelsel

Het groot onderhoud aan het verdeelstelsel vindt plaats in twee delen. De eerste fase is gecommuniceerd in de meicirculaire 2014 en gaat in met het uitkeringsjaar 2015. De tweede fase wordt gecommuniceerd in de meicirculaire 2015 en gaat in met het uitkeringsjaar 2016. Deze tweede fase heeft betrekking op vier taakvelden, te weten Werk&Inkomen, Brandweer en rampenbestrijding, Onderwijshuisvesting en Volkshuisvesting.

Ten opzichte van de septembercirculaire 2014 hebben zich ontwikkelingen voorgedaan, die de suppletie-uitkering 'groot onderhoud verdeelstelsel' van de eerste fase beïnvloeden. Voor Roosendaal was de suppletie-uitkering bij de septembercirculaire € - 90.033 voor het uitkeringsjaar 2015 en deze is nu geworden € 70.680 (aflopend naar € 0 in 2018).

Belangrijke reden hiervoor is dat de minister van BZK heeft toegezegd de gemeenten met kazernes en gevangenissen tegemoet te komen via een extra overgangsmaatregel van 4 jaar. Gevangenissen en kazernes tellen onder de wet BAG niet meer mee als woonruimte met ingang van 2015.

3. Decentralisatie-uitkeringen:

a. Centrum Jeugd en Gezin

Met ingang van 2015 worden de middelen van de decentralisatie-uitkering Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) overgeheveld naar de algemene uitkering.

Deze overheveling van middelen leidt tot een herverdeeleffect voor gemeente Roosendaal van € - 68.737 in 2015. Dit komt door definitieverschillen met de maatstaven van de decentralisatie-uitkering. In de Kadernota 2015 wordt het voorstel om het nadelige herverdeeleffect met ingang van 2016 in mindering te brengen op het budget voor CJG meegenomen.

b. Huishoudelijke hulp toelage

Aan de reeds bestaande € 75 miljoen voor de Huishoudelijke hulp toelage wordt voor 2015 een bedrag van € 40 miljoen toegevoegd. Deze middelen worden de gemeente beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de vraag naar huishoudelijke hulp, teneinde zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden.

Pas bij de meicirculaire 2015 wordt de verdeling bekend gemaakt. Vooruitlopend hierop worden de gemeenten die een aanvraag hebben ingediend afzonderlijk door het Ministerie van VWS geïnformeerd.

c. Gezond in de stad

Roosendaal ontvangt voor Gezond in de stad in 2015 een bedrag van € 180.000. Dit was reeds bij de septembercirculaire 2014 aangekondigd en verwerkt. De staatssecretaris van VWS heeft aangekondigd dat de bedragen ook in 2016 en 2017 van kracht zullen zijn. Het voorstel tot oormerking wordt meegenomen bij de Kadernota 2015.

Integratie-uitkering Sociaal domein

De budgetten voor de decentralisaties voor 2015 ondergaan op dit moment ten opzichte van de septembercirculaire 2014 geen wijziging, maar zijn nog niet definitief als gevolg van ontwikkelingen in de macrobedragen. Zo is bijvoorbeeld de compensatie voor de inflatie nog niet opgenomen in de macro-bedragen. In de meicirculaire 2015 zullen de bedragen worden aangepast.

Objectief verdeelmodel Jeugd

Eerder was aangekondigd dat in de decembercirculaire 2014 de voorlopige uitkomsten bekend zouden worden van het objectief verdeelmodel jeugd, dat met ingang van 2016 van toepassing is. Dat blijkt niet het geval te zijn.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft in december 2014 wel het concept objectieve verdeelmodel voor de jeugdhulp gepresenteerd, dat met ingang van 2016 van toepassing is. Dit model moet nog worden voorgelegd aan de VNG en de Raad voor financiële verhoudingen.

De vergelijking van het huidige budget 2015 op basis van historische kosten en budget 2015 op basis van het objectieve verdeelmodel laat een nadeel van € 3.7 miljoen zien. De aangekondigde rijkskorting van 3,7% is hierin nog niet verwerkt.

Het nadelige effect van het concept verdeelmodel vertaalt zich ook naar de gemeenten in de regio West Brabant West, waar de gemeente Roosendaal op het gebied van Jeugd intensief mee samenwerkt. Om die reden hebben de negen gemeenten een brief aan de VNG gestuurd, waarmee zij aandacht vragen voor het grote nadelige verschil tussen historische budgetten en de uitwerking van het concept objectieve verdeelmodel. De brief treft u aan in de bijlage.

Objectief verdeelmodel WMO

Het ministerie van Binnenlandse Zaken is bestuurlijk met de VNG overeengekomen dat het objectieve verdeelmodel WMO voor alle gemeenten vanaf 2016 wordt ingevoerd.

Overgangsregeling

Om de effecten die bij de overgang op de objectieve verdeling WMO en Jeugd optreden in een nader bepaald tempo te effectueren wordt een goede overgangsregeling ontwikkeld. Het Rijk neemt het initiatief om dit samen met de VNG en de gemeenten te doen.

Risico's ten aanzien van het gemeentefonds

Door onder andere de financiële crisis, de decentralisaties met bijbehorende overgang naar objectieve verdeelmodellen en de herverdeling van het gemeentefonds is het een onzekere tijd ten aanzien van de uitkeringen uit het gemeentefonds. Hieronder worden de belangrijkste risico's ten aanzien van het gemeentefonds benoemd:

Uitkeringsjaar 2015

1. Onderuitputting 2014

In principe is de septembercirculaire het laatste bijstelmoment voor accessen. Een mogelijke onderuitputting van de budgetten van het Rijk wordt verwerkt in de meicirculaire van het jaar t+1. In de decembercirculaire 2014 wordt geen melding gemaakt van een mogelijke onderuitputting, zoals dat in 2013 wel is gebeurd. Toch blijkt in de najaarsnota 2014 dat er wel degelijk sprake is van onderuitputting van ruim € 300 miljoen Netto Gecorrigeerde Rijksuitgaven, wat omgerekend neer komt op 5 punten uitkeringsfactor (voor Roosendaal grofweg € 250.000). Omdat de werkelijke afrekening anders kan zijn dan de laatste stand van de najaarsnota, is met deze onderuitputting nog geen rekening gehouden in de berekeningen.

2. Ontwikkeling van het aantal bijstandsontvangers

Op dit moment is het aantal bijstandsontvangers per 31 december 2014 1578. Er zitten echter nog 81 aanvragen in de pijplijn. Hoeveel er daarvan daadwerkelijk een uitkering krijgen is niet in te schatten. Dit zal tot een bijstelling voor het uitkeringsjaar 2015 leiden bij de meicirculaire 2015 (met gemiddeld € 4500 per bijstandsontvanger een bijstelling van maximaal € 364.500).

3. Integratie-uitkering Sociaal domein

De budgetten voor de drie decentralisaties zijn nog niet definitief voor 2015 en verder. Er zijn nog ontwikkelingen in de macro-bedragen.

Uitkeringsjaar 2016 en verder

1. Objectief verdeelmodel jeugd

Zoals hiervoor reeds gemeld is de voorlopige uitkomst van het concept objectieve verdeelmodel jeugd, dat met ingang van 2016 van toepassing is, een nadeel van minimaal € 3,7 miljoen voor gemeente Roosendaal. De overgang naar de objectieve verdeling vindt geleidelijk plaats door middel van een nader te bepalen overgangsregeling. Deze regeling is op dit moment nog niet bekend. Dit wordt, net als de uitkomsten van het objectieve verdeelmodel, opgenomen in de meicirculaire 2015.

2. Objectief verdeelmodel WMO

Volgens de septembercirculaire 2014 ontvangt Roosendaal voor de WMO 2015 voor het jaar 2015 € 11.344.373. Met ingang van 2016 wordt het budget via een nieuw objectief verdeelmodel verdeeld. Het resultaat van het objectieve verdeelmodel bedraagt € 11.077.878. Een indicatieve afname voor 2015 dus van € 266.000. Dit was reeds gemeld bij de septembercirculaire 2014.

3. Tweede fase van het groot onderhoud aan het verdeelstelsel

De tweede fase wordt gecommuniceerd in de meicirculaire 2015 en gaat in met het uitkeringsjaar 2016. Dit zal tot herverdeeffecten leiden. Op dit moment is hierover nog niks bekend.

Vervolg (procedure)

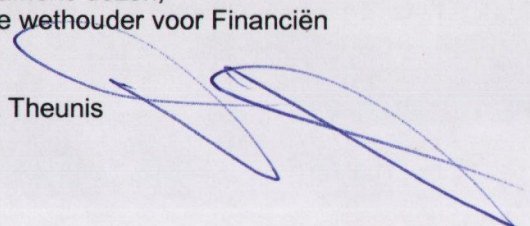
De financiële gevolgen van de decembercirculaire 2014 worden voor het jaar 2014 meegenomen bij de jaarafsluiting 2014. De financiële consequenties voor 2015 en verdere jaren worden meegenomen in de Kadernota 2015.

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
Namens dezen,
De wethouder voor Financiën

T. Theunis

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
t.a.v. Mevrouw J.Kriens

Uw kenmerk	Ons kenmerk	U15-000405	Datum
Uw brief	Beh. door	J.M. Dees	Doorkiesnr. 0164-277103
Onderwerp: Advies over het objectieve verdeelmodel jeugd	Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling, Beleid, Regie & Projecten I	Bijlage(n)

Geachte mevrouw Kriens,

Op 23 december jl. heb ik u namens negen gemeenten van de regio West-Brabant West een eerste reactie gestuurd waarin onze zorg naar boven kwam naar aanleiding van uw vraag aan alle portefeuillehouders jeugd om input voor het geven van advies over het objectief verdeelmodel jeugd. Daarin hebben ik aangegeven in januari nog uitgebreider te zullen reageren op het verdeelmodel. Bij deze treft u onze reactie.

Ons inziens komt de term objectief erg suggestief over, aangezien het er op lijkt dat het woord objectief zou betekenen dat de verdeling een goede weerslag is van de kosten van de taken die overgedragen zijn. Dit is naar ons idee zeker niet het geval. Doorberekening van het gepresenteerde objectieve verdeelmodel laat zien dat dit leidt tot een totale achteruitgang voor onze regio West-Brabant West van circa 15%. In onderstaande tabel is te zien wat ons budget is voor het jaar 2015 met daarin doorberekend de aangekondigde rijkskorting van ongeveer 3.7%. In de kolom ernaast staat het budget 2016 weergegeven, daarin is eveneens de aangekondigde rijkskorting doorberekend. De tabel laat zien dat de gevolgen desastreus zijn.

Gemeente	Historisch budget 2015 (96,3% tov 2014)	Budget 2016 objectief
	Budget 2015 (meicirculaire 2014)	Raming op basis van objectief budget
Bergen op Zoom	€ 17.124.589	€ 13.799.172
Etten-Leur	€ 10.179.329	€ 8.671.081
Halderberge	€ 5.196.164	€ 4.639.841
Moerdijk	€ 7.432.163	€ 6.455.333
Roosendaal	€ 22.990.155	€ 17.960.490
Rucphen	€ 4.013.808	€ 4.424.768
Steenbergen	€ 5.007.560	€ 4.198.036
Woensdrecht	€ 4.556.562	€ 4.343.912
Zundert	€ 4.326.176	€ 4.476.521
Totaal	€ 80.826.507	€ 68.969.154

Maatstaven

In het rapport van Cebeon wordt bepaald op welke wijze de objectieve maatstaven zijn vastgesteld die leiden tot een budgetvaststelling. In het rapport is te lezen dat de verklaring gezocht wordt voor de verschillen die er zijn tussen historisch en objectief. Deze maatstaven komen uit de algemene uitkering waarbij het de vraag is of die maatstaven

bepalend zijn voor de kosten die in het gedeelte jeugd gemaakt worden. Belangrijk is om in te zetten op maatstaven die aansluiten op de kostenveroorzaker. Cebeon geeft hierin aan dat ze voor een belangrijk deel gehouden zijn aan 'spelregels' omtrent de huidige maatstaven die gehanteerd worden in de Algemene Uitkering. Het kan toch niet zo zijn dat een objectief model zulke forse afwijkingen kan aangeven ten opzichte van een historisch model. Hierbij valt op dat het aandeel "aantal jeugdigen in een gemeente" slechts voor een relatief klein deel meeweegt in de objectieve berekening. Er zal ons inziens gekeken moeten worden naar een set maatstaven die recht doen aan en in gaan op de werkelijke kosten van de jeugdzorg.

De gehanteerde maatstaven zijn het resultaat van een studie van het SCP, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek naar indicatoren met een groot risico op gebruik van jeugdzorg. West Brabant West is een van de weinige regio's die er in deze mate op achteruitgaan. De effecten van het verdeelmodel bij het overgrote deel van de regio's valt binnen relatieve marges. In West Brabant West is er sprake van historisch gezien hoger gebruik van jeugdzorg. Hoger dan je dit objectief zou mogen verwachten. Wij vragen u zich er hard voor te maken ook het historisch gebruik als één van de maatstaven mee te laten wegen bij de bepaling van de budgetten, waardoor er voor onze regio een compensatie voor de teruggang van de middelen bewerkstelligd kan worden.

Stapel van effecten

Wij zien het als een onmogelijke opgave om de korting die ons door dit objectief verdeelmodel voorgespiegeld wordt (structureel) op te vangen. Wij hebben naast deze korting op het budget jeugd ook te kampen met meer tekorten als gevolg van de drie decentralisaties, waarbij te denken valt aan het nu al urgent zijn van een fors tekort in de uitvoering van de taak 'Beschermd Wonen', maar ook op de middelen voor de transitie Wmo en de participatiewetuitkering en de middelen BUIG.

Autonomie van gemeenten

Onze ervaring is dat als wij keuzes maken als gemeenten om middelen anders in te zetten, we daar bij herverdeling in het gemeentefonds voor 'gestraft' worden, omdat voor het taakveld waar we minder middelen aan uitgeven het Rijk direct een korting doorvoert. Denk hierbij aan de herverdeling van middelen voor het cluster educatie. Dit sluit aan bij de mening van uw voorzitter Annemarie Jorritsma, gemeenten zijn autonoom en moeten ook als zodanig kunnen handelen.

Onze visie

De punten zoals hierboven genoemd geven aan dat er nog veel rondom het objectieve verdeelmodel onzeker is.

Wij als gemeenten zijn sinds 1 januari jl pas verantwoordelijk geworden voor de totale jeugdhulp en tevens voor het jaar 2015 gehouden aan het regionaal transitiearrangement. Dat wil zeggen dat wij niet vrij zijn in de hoeveelheid zorg die wij inkopen en de verdeling van ons totaalbudget. Wij willen voorstellen om tenminste de invoering van dit of een dergelijk objectief verdeelmodel pas in te voeren na een periode van 2 jaar met ingroeipad. De jaren 2016 en 2017 kunnen dan dienen als een jaar om te onderzoeken hoe gemeenten zelf hun jeugdhulp en daarbij behorende middelen naar eigen inzicht en na ervaring van het jaar 2015 inzetten.

In de voorbereiding op de transitie van de jeugdzorg hebben wij in een intensieve samenwerking met de jeugdzorgaanbieders gewerkt aan een innovatief stelsel Zorg voor Jeugd. In dit stelsel ligt het accent op:

- Preventie;
- het benutten van de mogelijkheden van eigen kracht en de mogelijkheden van het sociale netwerk;
- een verschuiving van specialistische jeugdzorg naar het voorliggend veld;
- het invoeren van de één gezin, één plan en één regisseursgedachte;
- het inzetten van passende zorg op het juiste moment; licht waar kan en zwaar waar nodig.

Een jeugdzorgstelsel waar wij vertrouwen in hebben en waarvan wij menen dat we de jeugdzorg toekomstbestendig kunnen maken en de door het rijk voorgenomen generieke kortingen kunnen opvangen. Echter met het voorliggende objectieve herverdeelmodel is de korting voor onze regio dermate groot en binnen een zeer kort tijdsbestek manifest dat we vrezen dat we ons voorgenomen jeugdzorgstelsel reeds moeten afbouwen alvorens het zijn werking kan bewijzen.

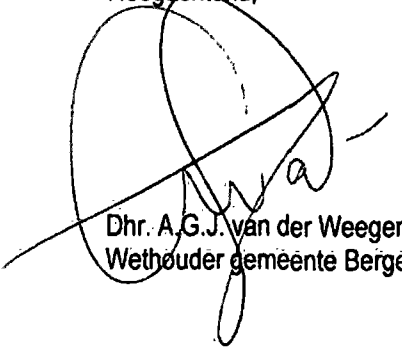
Wij gaan er van uit dat u zich hard zult maken richting het ministerie dat het verdeelmodel met de cijfers zoals die nu beschikbaar zijn niet op deze wijze wordt ingevoerd. Het is voor ons nu niet bespreekbaar en niet verantwoord om na

één jaar met deze geplande extra korting de werking van ons stelsel te garanderen en daarmee komt het doorvoeren van de transformatie in onze regio sterk in gevaar. Wij vragen naast uw inspanningen aan te geven welke mogelijkheden wij hebben om effectief invloed uit te oefenen te voorkomen dat dit objectief model wordt doorgevoerd?

Wij hopen dat u met onze visie en ons advies uw standpunt richting het Rijk zorgvuldig bepaalt en zijn graag bereid dit schrijven nader toe te lichten.

Namens de gemeenten van de regio West-Brabant West; Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht, Zundert.

Hoogachtend,

Dhr. A.G.J. van der Weegen
Wethouder gemeente Bergen op Zoom

Dhr. H.J. Polderman
Wethouder gemeente Roosendaal